

DİLİNİ DIZGINLEMEK & DİLİNİ DOĞRU KULLANMAK-V

Yakup 3:1-12 ayetlerini dikkatle okuyunuz. 2. ayet “sözlerinde suç bulunmayan kişinin bedenini dizginleyebilen bir kişinin yetkin bir kişi” olduğuna dikkat çekilmektedir. Yakup ayetleri sözlerimiz ve bu bedendeki yaşamımız; dolayısı dilimiz ve işlerimiz yani dilimiz ve yaşayışımız arasında bir bağlantı kurmaktadır. Benzeri yaklaşımı Meseller 15:7, 28 ayetlerinde de görmekteyiz –*bu ayetlerde bilginin konuşmaları ve düşüncesi ile kötü kişinin yüreği ve sözleri arasında zıtlık olduğunu vurgulanmaktadır.*

15:7 Bilgelerin dudakları bilgi yayar
Fakat ahmakların yüreği böyle değildir.
15:28 Doğrunun yüreği cevabını iyi tartar
Fakat kötünün ağzı kötü şeyler saçar.

Böylece kişilerin sözlerini dikkatli seçip kullanmaları bu yaşamda pek çok şeyi etkileyecektir (Meseller 11:13; 15:2; 29:11):

Meseller 10:14 Bilge adamlar bilgi biriktirir
Fakat ahmağın ağzıyla yıkım yakınlaşır.

Kim hakkında ya da her ne konu hakkında konuşursak konuşalım, sözlerimiz aynı zamanda başkalarına kendimizin gerçekte kim olduğumu, kendimizin nasıl bir kimse olduğumu gösterecektir (öğretecektir).

Öyleyse dindar olduğunu düşünen kimselerin, Tanrı ya da Kutsal Kitap hakkında konuşan kimselerin başka zamanda diğer konularda, kimin ya da neyin hakkında konuştuğuna bakarak bu kişinin yetkin bir kimse olup olmadığını görebiliriz. Tanrı hakkında konuşan kimselerin alçakgönüllü ve yumuşak huylu bir yaşam ile –*Mesih karakteri*– ile dikkat çekmesi gerekir. Ancak kişinin sözleri kendi benciliğini, cahilliğini, kötü niyetini yansıtıyorsa, aynı zamanda bu kişi sözleriyle hatalarını başkalarına aktarıyor demektir. Çünkü dilimiz aynı zamanda iyiliği yayma aracı olabileceği gibi kötülüğü kışkırtan bir araç da olabilir (Çıkış 20:16, Mezmur 57:4; 52:1-4; 57:4):

Meseller 10:21 Doğru kişinin dili birçoğunu besler
Fakat ahmaklar anlayış eksikliğinden ölür.
22 RAB’bin bereketidir zengin eden
Ve RAB buna dert katmaz.

Yakup 3:6 Ve dil bir ateştir, bedenimizin üyeleri arasında bütün varlığımızı kirleten bir kötülük dünyasıdır. Cehennemden alevlenmiş olarak yaşamımızın gidişini alevlendirir.

7 Her tür yabancı hayvan, kuş, sürüngen ve deniz yaratığı insan soyu tarafından evcilleştirmiş ve evcilleştirmektedir.

8 Ama dili hiçbir insan evcilleştiremez. Dil öldürücü zehirle dolu, dinmeyen bir kötülüktür.

Diğer yandan ailemizde, işimizde ve sosyal çevremizde kullandığımız sözlerimiz aynı zamanda Tanrı ile ilişkimizi hangi temelde düzenlediğimiz açısından da önemlidir. Çünkü şifa ve teselli için, barıştırma ve bağışlama için, adalet, doğruluk ve iyilik için, gerçeğin korunması ve savunulması için konuşan kimseler aynı zamanda Tanrı ile bir diyalog geliştirmede başkalarından daha ayrıcalıklıdır. Böylesi Tanrı'nın yüreğine yakın konuşmakla bereketlenmiş olurlar:

Meseller 12:18 Düşüncesizce konuşan biri bir kılıç saplar gibidir
Fakat bilgelerin dili şifa getirir.
15:4 İyileştirici dil yaşam ağacıdır
Fakat sapkın olanı ise ruhu yaralar.
16:24 Hoş sözler petek balı gibidir,
Cana tatlı ve kemiklere şifadır.

Yakup 1:26 Eğer bir adam dilini dizginlemezken kendisinin dindar olduğunu sanırsa, yüreğini aldatır ve böylesinin dindarlığı boştur.

Yakup Mektubu'ndaki "atın ağızındaki gem" veya "geminin dümeni" örneklerine bakarak dilin küçük bir konu gibi düşünülmesinin yanlış olduğuna dikkat çekilmektedir. Çünkü *atın ağızındaki gem* onun bütün bedenini kontrol etmeye yarar ve atı bu gem yönlendirir. Benzer şekilde geminin dümeni gemiye yön verir. Öyleyse kişinin sözleri kişinin nasıl bir yolda yürüdüğüdür. Dilini kontrol edip dizginleyenler yaşamlarına Tanrı'yı hoşnut eden bir şekilde yön vermekte başarılı olurlar. Çünkü dilimiz ile doğruluğu, adaleti, kutsallığı başkalarına aktarabildiğimiz gibi, dilimizle kötülüğü, kıskançlığı, haksızlığı, çekişme ve kavgayı kışkırtabiliriz. Dilimiz doğru öğretişin bir aracı olabileceği gibi yanlış öğretişin yayılmasına da sebep olur.

Böylece dilini kontrol etmek ile yaşamını Tanrı'nın kontrolü altına getirmek arasında bir bağlantı olduğu açıktır:

I.Petrus 3:10 Bu nedenle,
"Yaşamı sevmek
ve iyi günler görmek isteyen,
dilini kötülükten,
dudaklarını da aldaticı sözler söylemekten sakınsın.
11 Kötülükten kaçınsın ve iyilik yapsın,
barışı arasın ve onun ardınca gitsin.
12 Çünkü Rab'in gözleri doğru kişilerin üzerindedir,
kulakları da onların yalvarışlarında.
Ama Rab'in yüzü kötülük yapanlara karşıdır."

Ve yine Mesih "Ağıza giren şeylerin değil de ağızdan çıkan şeylerin –insanın dilinin– insanı kirlettiğini" ve "yürekten kaynaklanan kötü tasarıların –

adam öldürme, evlilik dışı ilişki, rastgele cinsel ilişki, hırsızlık, yalan tanıklık, sövüp saymanın insanı kirlettiğini” söylemiştir (Matta 15:11, 19-20):

Matta 12:33 “Ya ağacı sağlıklı yetiştirirsiniz, meyvesi de sağlıklı olur; ya da ağacı çürük yetiştirirsiniz, meyvesi de çürük olur. Çünkü ağaç meyvesiyle tanınır.

34 Engerekler soyu! Kendiniz kötü kişilerken iyi sözler söyleyebilir misiniz? Çünkü ağız yüreğin taşmasından söz söyler.

35 İyi insan içindeki iyi hazinesinden iyi olanları çıkarır. Kötü insan da içindeki kötü hazinesinden kötü olanları çıkarır.

36 “Size diyorum ki, insanlar söyledikleri her boş söz için yargı gününde hesap verecekler.

37 Öyle ki, sözlerin doğrultusunda suçsuz ve yine sözlerin doğrultusunda suçlu çıkarılacaksınız.”

Böylece Yakup 3:1-12, Matta 12:33-27, Matta 15:11-20 ayetlerinden bir Hristiyan’ın imana dayanarak konuşması gerektiği, Mesih ve Kutsal Kitap’ı temel alarak konuşması gerektiğini öğreniyoruz. Bir Hristiyan’ın Mesih’in öğretisini temel alarak konuşması gerekiyor. Bu yüzden Meseller Kitabında da durum bu konuda farklı değildir. Yakup 3:6 ayeti dilin kontrol altına alınmadığında cehennemden gelen bir ateşe benzediğine ve tehlikeli yangınların kaynağı olduğuna dikkat çekilmektedir.

Böylece Meseller Kitabına bakarken “*bilge insan ve bilge olmayan insan*” tanımı ile “*dilini doğru kullanan insan ve dilini doğru kullanmayan insan*” arasında bir ilişki olduğuna dikkat ediniz (Yakup 3:9-10).

Bilge insan dilini kontrol altına almış bir şekilde yürüdükçe (Meseller 10:19) bu konuda başkalarına örnek olacak ve bu da sapkın niyetli kişileri uzaklaştıracaktır (4:24):

Meseller 10:32 Doğru kişinin dudakları makbul sözü ortaya koyar
Fakat kötünün ağzın ise sapkın olanı.

Bilge kişi (Mesih merkezli yaşayan kişi) sözleriyle ikna edicidir (Meseller 16:21):

16:23 Bilgenin kalbi onun ağzına öğretir
Ve dudaklarına ikna edici olmayı katar.

Böyleleri sözleriyle şifa verir (Meseller 12:18; 16:24), sözleriyle yatıştırıcı ve uzlaştırıcı (15:18) bir amaç için, iyilik için etkin olur (Meseller 15:2; 31:26; 13:3):

18:21 Ölüm ve yaşam dilin elindedir,
Onu sevenler meyvesini yer.

Böylece doğru kişi kendi etrafını sözleriyle yaşam yolunda bina etmeye çalışırken, kötüler sözleriyle kendi kötülüklerini örtmeye çalışmaktadırlar (10:11, 18, 21).

Mesih merkezli yaşayan kimselerin sözü kaygılı kimselere şifa ve esenlik getirirken (Meseller 16:24; 15:4), yanlış konuşmalar kişileri yaralamaktadır (Meseller 12:18, 25)

Dilini dizginleyen ile dizginlemeyen arasındaki farkın, yaşam ve ölüm arasındaki fark ile ilişkili olduğunu okumaktayız (Meseller 15:1). Çünkü dil konusu aynı zamanda bir yürek konusu olup, bu bedendeki yaşamı neyin dizginlediği ve neyin yönlendirdiğinin bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır:

13:3 Ağzını koruyan canını korur;
Dudaklarını büyük açan yıkıma gider.

Kötülük sorunu bir kuşaktan diğer kuşağa geçmektedir (Meseller 17:4, 20; 18:6). Kişiler bazen kendi başlarına gelen ve şikayet ettikleri sıkıntı ve zorlukları, çoğu zaman dillerini dizginlemeyip dili doğru kullanmadıkları için kendileri davet etmiş olmaktadır (Meseller 10:13; 13:3; 14:3; 18:20-21; 26:28). Çünkü bu türlü sıkıntılar özünde yürek tutumu ile ilgilidir (Meseller 17:20):

18:6 Bir akılsızın dudakları çekişmeye yol açar
Ve ağzı dayağı davet eder.
18:7 Bir ahmağın ağzı kendisini harap eder
Ve onun dudakları canına tuzaktır.

Oysa dil temiz bir yürek tarafından yönlendirildiğinde (Meseller 16:23) iyilik getirmektedir (Meseller 12:14; 22:11; 24:26); ve dili bilgece kullanmak bir berekettir (Meseller 13:2; 18:4, 20; 21:23; 22:18; 25:11, 15):

11:9 Tanrısız adam ağzı komşusunu yıkıma götürür
Fakat doğrular bilgi sayesinde kurtulacaktır.
11:11 Dürüstlerin bereketlemesiyle şehir yüceltilir
Fakat kötünün ağzıyla şehir yıkılıp batırılır.

Böylece bilge kişi sözleriyle bilgiyi başkalarına aktarmakla (Meseller 5:2; 15:2) ve sözleriyle gerçeği korumakla meşgul iken (8:6-8; 10:31-32), kötüler de tam tersine kendi kötülük dolu düşüncelerini korumakta ve kötülüklerini başkalarına yaymaktadır (Meseller 11:9; 17:4; 18:6; 24:1-2, 10:31-32).

Böylece sözlerimiz adalet ve merhamet için etkin olmalıdır (Meseller 31:8-9, 26). Ve gerçeğin yanında olan kişi RAB'den korkan kişidir (Meseller 8:13). Bu durumda kişiler dilini nasıl kullandığına bakarak hangi tarafta olduklarını ve hangi tarafta olmaları gerektiğini görebilirler. Böylece Kelam'ın yaşam davetine (Meseller 2:19; 3:2, 18) bakarak teşvik alabilirler.

Ve yine dil konusunda bakarken aklımızda Meseller 4:24 ayetinin uyarısı, Mezmur'un duası da dilimizde olmalıdır:

Mezmur 39:1 **Karar verdim: "Adımlarıma dikkat edeceğim,**
Dilimi günahahtan sakınacağım;
Karşımda kötü biri olduğça,
Ağzıma gem vuracağım."

Böylece dili dizginlemek ve dili doğru kullanmak açısından Hristiyan olma sorumluluğumuza bakarken, imanın durgun bir şey olmayıp aynı zamanda bir hareket ve eylem ile Tanrı'dan yana etkin olduğunu (Matta 11:19) göz önüne almalıyız. Ve hatırlamalıyız ki, dil konusu Tanrısal bilgiğe hizmet etmekle üstünlük kazanır (Meseller 20:15). Ve insanın mutluluk arayışına bakarak konuşursak, dil konusu (Meseller 23:16) ilişkileri bina eden veya yıkan yönü ile temel bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

22:17 Kulağın bilgelerin sözlerine meyilli olsun ve dinle

Ve aklını bilgime işle.

22:18 Hoş olacaktır onları içinde saklarsan eğer,
Onlar birlikte dudaklarında hazır olabilsinler diye.

22:19 RAB'be güvenebilesin diye

Bugün sana, sana da bildirdim.

22:20 Senin için harika sözler yazmadım mı;

Öğüdün ve bilginin,

22:21 Gerçeğin sözlerinin güvenilirliğini bilesin diye,

Seni gönderene gerçeğin sözleriyle dönüp cevap verebilesin diye?

*Unutmayalım ki, Dili Dizginlemek ve Dili Doğru Kullanmak konusu, "şunu yapacaksın; bunu yapmayacaksın" şeklinde bir "işler yapma" konusu değildir. Aklımız ve yüreğimiz Mesih merkezli ve Kutsal Kitap merkezli bir şekilde odaklanmış olmadıkça dile hakim olmak üzerine buradaki uyarılar kişisel performansa dayanan ve *kullandıkça yok olacak öğretiler ve insan burukları olarak kalırlar*. Aklımız ve yüreğimiz Mesih merkezli ve Kutsal Kitap merkezli bir şekilde odaklanmış olmadıkça bu prensipler *bilgece görünmekle birlikte beden tutkularını denetlemekte bir yararı olmaz*. Bu yüzden Mesih'e bakarak, lütufkar bir şekilde yaşamalıyız ki, sözlerimiz ve işlerimiz de dünyaya Mesih'ten bir tanıklık, Mesih'ten bir yenilenme ve bereket olsun.

İLAVE BÖLÜM

Bu ayetlerde Kelâmi dindarlığın ölçülerine dikkat çekilmektedir:

Koloseliler 4:2 Duada ısrarla devam edin. Duada şükrederek uyanık durun.

3 Aynı zamanda bizim için de dua edin ki Tanrı, sözünü yaymamız ve uğruna hapsedildiğim Mesih sırrını açıklamamız için bize bir kapı açsın.

4 Bu sırrı gerektiği gibi açıklıkla bildirebilmem için dua edin.

5 Sizden olmayanlara karşı bilgece davranın. Fırsatı değerlendirin.

6 Herkese nasıl karşılık vermek gerektiğini bilirsiniz diye, sözünüz tuzla terbiye edilmiş olarak her zaman lütufla dolu olsun

2. ayet süreklilik [*düzenlilik*] içinde devam eden bir dua hayatına dikkat çekmektedir. “*Uyanık kalın*” ifadesi ile emek vererek ve gayretle dua etmek; ve “*şükredin*” ifadesi ile böyle bir dua hayatının insanı kanaatkar bir yaşama yönlendirmesi gerektiğini öğretiyor.

3. ayet dua hayatımızın kendi çevremizden daha öteye bakmasını ve evrensel kilisenin bir parçası olarak dua etmemizi; Kelam’ın diğer insanlara ulaşmasını için dua etmemiz gerektiğini öğretiyor.

4. ayet dindar kişinin dünyadaki Müjde hizmeti ve kiliseye emek verenler için dua etmesinin gerektiğini öğretiyor.

5. ayetteki “*bilgece davranın*” ifadesinden dindar kişinin dua hayatının sonucu olarak eyleme geçmesi gerektiğini anlıyoruz.

6. ayet dindar kişinin duada, eylemde verdiği tanıklığa söz söylerken de dikkat etmesi gerektiğini öğretiyor.

Böylece dikkat ederseniz dilini doğru kullanmak tek başına bir eylem değil; Mesih merkezli Kelâmi dindarlığın bütünü içindeki parçalardan biridir.

Böylece insanlar “*dilini dizginlemek*” için yapacağı disiplin ahlaki bir gerekçeye dayanmadan önce ve aynı zamanda bulunulan çevrenin kültürel koşullarına bakmadan önce Kelam’ın ön gördüğü dindarlığa odaklanmış olmalıdır. Çünkü dindar kişinin dilini dizginlerken motivasyonu insanı değil, RAB’bi hoşnut etmektir.

Açıktır ki, iki insan konuşurken veya tartışırken yalnızlarsa kullanılan dil biraz daha serbesttir. Ama bu iki insan radyo ve televizyondan konuşma durumunda olduklarında buldukları yer onlara dil konusunda farklı bir motivasyon ya da baskı aracı olarak konuşmacıların sözleri hakkında belirleyici olacaktır –*çoğunlukla*.

Yine insanın bir pazaryeri kalabalığı içinde biri ya da birkaç kişi ile konuşuyor olması ile aynı kişinin kilise bahçesi içinde konuşuyor olmasının getirdiği tavır farklıdır –çoğunlukla.

Benzer şekilde tek başına ya da bir topluluğun içinde bir başbakana ya da cumhurbaşkanına konuşmamız gerekseydi, gerek giyimiz, gerek duruşumuz, gerekse sözlerimiz diğer zamanlarda konuştuğumuz kişiden farklı olacaktı –çoğunlukla.

Kelâmi dindarlık ise bütün disiplinleriyle birlikte herkes tarafından izleniyormuşçasına hayatın her alanında ve her yerde Tanrı'nın bizi gördüğünün, duyduğunun, aklımızdan ve yüreğimizden geçenleri bildiğinin kutsal korkusu ile yaşanan bir dindarlıktır. Kelâmi dindarlık böyle bir tanıklık yaşamıdır.

Böylece Kelâmi dindarlıkla ilgili olarak insanın dilini dizginlemesini gerektiren en güçlü ifadeye On Emir içinde yer verilmiştir: *“Tanrın Rab’bin ismini boş yere ağzına almayacaksın; çünkü Rab kendi ismini boş yere ağzına alanı suçsuz tutmayacaktır”* (Çıkış 20:7).

Ancak gündelik yaşamda Tanrı'nın adının sıradan kelimelerle birlikte, düşüncesizce, boş yere, yalan yemin etmek, lanet etmek için kullanılma alışkanlığının yaygınlığına çok dikkat etmek gerekir.

Westminster Uzun İlmihal **112.** soruda üçüncü emre ilişkin insanın sorumluluklarını *“Tanrı'nın isminin, unvanlarının ve niteliklerinin, kurallarının, Sözünün, Sakramentlerinin, duanın, antların, adakların, O'nun işlerinin kutsal bir şekilde ve saygıyla düşünüş, sözle kutsal bir tavırla, Müjde'ye yaraşır bir yaşayışla, Tanrı'nın yüceliği, kendimizin ve diğerlerinin iyiliği için kullanılması”* şeklinde özetler.

Bu durumda konuşurken bir alışkanlık olarak insanların *“İnşallah, Allah-Allah, Eyvallah, Valla[h] billa[h]”* gibi sözler kullanmasının yaygınlığına bakarak dindar insanın sözlerine dikkat etmesi; böylece dilini doğru kullanarak topluma örnek olması gerekmektedir. Yine beddua ve lanetlemeler konusunda da Tanrı'nın adını benzer kullanma alışkanlığı konusunda örnekler çoktur.

Tanrı'nın ismini gerektiği gibi kullanmamak; ve o ismi saygısız ve ahlaksız, batıl ve kötü anlamda, hakaret ve yalana karıştırarak kullanmak; lanetlemeler, Tanrı'nın hükümlerine ve sağlayışına karşı homurdanmak, ahlaksız şakalar, Tanrı ismi altında sihir yapmak; Tanrı'nın gerçeğine, lütfuna ve yollarına karşı iftira etmek, bunları aşağılamak, sövmek ya da karşı çıkmak gibi uygulamalar Üçüncü emrin yasakladığı günahlar arasındadır (WUI 113).

İleri Çalışma: Aşağıdaki ayet gruplarından biri ya da birkaçını kullanarak beş bölüm olarak baktığımız bu vaaz serisine ilaveler yapabilirsiniz.

1-) Meseller 14:23 Her emekte kazanç vardır
Fakat boş laf sadece yoksulluğa *götürür*.

2-) Vaiz 5:3 Çok tasa kötü düş,
Çok söz akılsızlık doğurur.

3-) Eyüp.11:2 "Bunca söz yanıtızsız mı kalsın?
Çok konuşan haklı mı sayılsın?
3 Saçmalıkların karşısında sussun mu insanlar?
Sen alay edince kimse seni utandırmaz mı?
4 Tanrı'ya, 'İnancım arıdır diyorsun,
'Senin gözünde temizim.
5[a] Ama keşke Tanrı konuşsa,

4-) Vaiz 10:12 Bilgenin ağzından çıkan sözler benimsenir,
Oysa akılsız kendi ağzıyla yıkımına yol açar.
13 Sözü'nün başı aptallık,
Sonu zırdeliliktir.
14 Akılsız konuştukça konuşur.
Kimse ne olacağını bilmez.
Kim ona kendisinden sonra ne olacağını bildirebilir?

5-) Meseller 10:19 Kelimeler çoğaldığında suç kaçınılmazdır
Fakat dudaklarını dizginleyen bilgedir.
20 Doğruların dili saf gümüş *gibidir*,
Kötünün kalbi ise aza *layıktır*.
21 Doğru kişinin dili birçoğunu besler
Fakat ahmaklar anlayış eksikliğinden ölür.

6-) Titus 1:9 Hem başkalarını sağlam öğretilerle yüreklendirmek, hem de karşı çıkanları ikna edebilmek için imanlılara öğretilen güvenilir söze sıkı sarılmalı.
10 Çünkü asi, boşboğaz, aldatıcı birçok kişi vardır. Özellikle sünnet yanlıları bunlardandır.
11 Onların ağızını kapamak gerek. Haksız kazanç uğruna, öğretmemeleri gerekeni öğreterek bazı aileleri tümüyle yıkıyorlar.

7-) Efesliler 5:1 Bunun için, sevgili çocukları olarak Tanrı'yı örnek alın.
2 Mesih bizi nasıl sevdiyse ve bizim için kendisini güzel kokulu bir sunu ve kurban olarak nasıl Tanrı'ya sunduysa, siz de öylece sevgi yolunda yürüyün.
3 Aranızda fuhuş, pislik ya da açgözlülük anılmasın bile. Kutsallara yaraşmaz bu.
4 Aranızda açık saçıklık, budalaca konuşmalar, bayağı şakalar da olmasın. Bunlar size yakışmaz. Bunun yerine şükredin.
5 Şunu kesinlikle bilin ki, fuhuş yapanın, pislige düşkün olanın ya da putperest demek olan açgözlü kişinin, Mesih'in ve Tanrı'nın Egemenliği'nde mirası yoktur.
6 Hiç kimse sizi boş sözlerle aldatmasın. Bu şeylerden ötürü Tanrı'nın gazabı söz dinlemeyenlerin üzerine gelir.

7 Onun için böyleleriyle oturup kalkmayın.

Kaynakça:

- William C. De Vries, İncil'in Yakup Bölümü, İstanbul, Ekim 2000; S.49-54, Ön Asya Basım Yayın Dağ. Tur. Aracılık Hiz. San. Tic. Ltd. Şti.,
- MESELLER Üzerine Bir İnceleme, Reform Seminer Notu, 2010 (www.presbiteryen.org)